

KOSMICKÝ VIP KLUB MÍŘÍ DO PRAHY

Když se v červenci roku 1982 sešli v Moskvě kosmonauti Alexej Leonov, Vitalij Sevastianov a Georgij Grečko s americkým astronautem Russellem Louistem Schweickartem a povídali si o možnosti vytvořit organizaci sdružující ty, kterým se poštěstilo být ve vesmíru, netušili, co všechno se bude dít. Od prvního kosmického letu Jurije Gagarina počty kosmonautů a astronautů, kteří navštívili vesmír, rostly. Prvním z jiné země než z tehdejší SSSR a USA byl jako 87. ve vesmíru Vladimír Remek. Po zmiňované schůzce v roce 1982 už byl jen krok k tomu, aby tato výjimečná skupina obyvatel naší planety měla i svůj skutečný klub, svou organizaci. Dostala název Asociace účastníků kosmických letů (Association of Space Explorers – ASE).

Psal se rok 1985 a počátkem října se v Cernay nedaleko Paříže sešlo pětadvacet kosmonautů, příslušníků třinácti národností, na prvním Mezinárodním kon-

gresu účastníků kosmických letů. Ustavili tradici, která trvá dodnes, i když s přestávkami, protože se některé kongresy nepodařilo zorganizovat podle plánu. Poprvé byla kontinuita porušena v roce 2002 v důsledku hospodářské recese a celkové atmosféry po útocích 11. září v USA.

ASE je mezinárodní odbornou a vzdělávací neziskovou organizací, která sdružuje na 320 členů, účastníků kosmických letů více než 34 národností. Zaměřuje se na zvyšování kvalifikace kosmonautů, výměnu zkušeností svých členů, na popularizaci kosmonautiky a pilotovaných letů do vesmíru, ale snaží se také podporovat projekty na ochranu Země. Kdo jiný než ti, kteří na vlastní oči viděli, jak naše planeta z nadhledu vypadá, ale také jaké nepříznivé stopy na ní lidstvo svou činností zanechává, by měl mít lepší argumenty pro její ochranu.

Ale vraťme se na začátek. Vedele astronautů a kosmonautů byla u něj i další světoznámá

osobnost, která přispěla k hlubšímu poznání života na naší planetě – Jacques-Yves Cousteau. Výzkumník, objevitel, ochránce a popularizátor života v mořích a oceánech, ale i přírody jako takové, rychle našel se členy vesmírných misí společnou řeč. Po Francii následovala celá plejáda kongresů s nejrůznějšími zaměřeními, často charakterizovaným ústředním mottem. V Budapešti v roce 1986 vzešla ze setkání kosmonautů výzva k pokračování mezinárodní spolupráce ve stylu projektu Sojuz – Apollo. Z kongresu v hlavním městě Maďarska pochází i oficiální logo ASE – přilba kosmonautů se Zemí odrážející se ve stínítku.

Kongresy postupně získávaly na popularitě a těch, kteří si chtěli vyměnit zkušenosti z kosmických letů, přibývalo. Měnil se i charakter setkání. Do programu se dostaly pravidelně pořádané přednášky a besedy na vysokých školách, otázky sladování přípravy a vzdělávání kandidátů

vesmírných misí, stejně jako narůstající publikační činnost. S tím, jak přibývalo kosmonautů a astronautů a tím i členů výjimečného kosmického VIP klubu, muselo přijít také vytvoření pravidel pro účast na kongresech. Stačí jen připomenout, že do těchto dnů bylo ve vesmíru bezmála 500 lidí z 37 států. Zemi obletělo minimálně jednou také na paděsát žen.

Na osmý Kongres ASE ve Washingtonu se sjelo devětadvadesát účastníků z osmnácti zemí. A na desátém kongresu v Rusku (Moskva a Ulan-Ude) diskutovalo už víc než sto účastníků kosmických letů. Obzvláště velký zájem tehdy pořadatelé vyvolali nabídkou návštěvy jezera Bajkal, při které byla na pořadu výměna názorů s vědci i politiky o problémech spojených s udrženíem ojedinelého ekosystému tohoto regionu.

Místopis jednotlivých kongresů je pozoruhodnou příležitostí sestavit seznam nejrůznějších zemí světa. Hostitelskými státy byly vedle zmíněných zemí například Polsko, Kanada, Kostarika, Belgie, Rumunsko, Kazachstán i Japonsko.

Zatím poslední XXI. kongres ASE hostil americký Seattle. Tam se mimo jiné jeho účastníci dověděli řadu podrobností o činnosti a plánech Evropské kosmické agentury (ESA) od italského astronauta Paola Nespoliho včetně evropského podílu na budování a práci Mezinárodní kosmické stanice (ISS). Právě Seattle byl také místem, kde byla jednomyslně přijata nabídka Vladimíra Remka uspořádat letošní 22. kongres ASE v České republice. Přípravy na tuto mimořádnou akci už probíhají a konkretizovat by je mělo jednání vedení ASE za účasti několika kosmonautů počátkem června v Praze. (dan) ■

Účastníci kongresu ASE ve Skotsku

